

SMITTSKYDDSBLAD

Patientinformation

Tuberkulos

Översättning till finska

Version 2022-04-11

Tuberkuloosi, tietoa potilaille

Tartuntasuojalääkärien tartuntatiedote

Minkä takia sinulle lähetetään tämä tiedote?

Sinulla joko on tai sinulla epäillään olevan tuberkuloosi ja tarvitset hoitoa. Tässä lehtisessä on tietoja tuberkuloosista, sen parantamisesta ja siitä, mitä sinun pitää tehdä.

Mikä on tuberkuloosi?

Tuberkuloosi (josta käytetään myös lyhenteitä TBC ja TB) on tartuntatauti, jonka aiheuttaa bakteeri, *Mycobacterium tuberculosis*. Se aiheuttaa usein keuhkotulehduksen, mutta myös kehon muut osat, kuten esimerkiksi imusolmukkeet, keuhkopussit, luusto, aivot tai munuaiset, voivat saada sen. Sairauden oireet näkyvät usein pitkän ajan (kuukausia tai vuosia) tartunnan saamisesta. Pienillä lapsilla tai niillä, joilla on huonompi immuunijärjestelmä, sairaus voi kehittyä nopeammin, ja siitä voi joskus tulla hyvin vakava

Miten tuberkuloosi tarttuu?

Sairaus tarttuu keuhkotuberkuloosia sairastavilta. Bakteerit voivat levitä sisäilman välityksellä sairastuneen yskiessä ja toisen ihmisen hengittäessä sisään pieniä bakteeripisaroita. Tuberkuloosi tarttuu etupäässä, kun ollaan läheisessä ja pitkäaikaisessa yhteydessä sairastuneeseen. Sen vuoksi tartunnalle altistuvat useimmiten saman kotitalouden jäsenet. Vanhemmat voivat tartuttaa lapsensa, ja myös läheiset ystävät voivat saada tartunnan. On epätavallista, että joku saa tartunnan lyhyempiäaikaisista tai tilapäisistä tapaamisista, esimerkiksi työpaikalla tai koulussa.

Miten huomaa sen, että on saanut tuberkuloosin?

Tavallisimmat vaivat ovat laihtuminen, pitempään kuin kolme viikkoa kestänyt yskä, yöhikoilut ja kuume. Vaivat riippuvat siitä, missä osassa kehoa tuberkuloosibakteerit ovat. Muita vaivoja voivat olla turvotukset (tuberkuloosi eri rauhasissa) tai särky (tuberkuloosi luustossa tai vatsassa). Tuberkuloosin oireet voivat olla erilaisia eri ihmisillä riippuen siitä, kuinka pitkään henkilö on ollut sairas – melkein vaivattomasta olotilasta hyvin vakavaan sairauteen.

Kuinka herkästi tuberkuloosi tarttuu?

Keuhkotuberkuloosia sairastavilta voidaan löytää bakteereita yskösnäytteestä. Ne voivat olla hyvin helposti tarttuvia ennen kuin hoito on aloitettu. Tarttuvuus heikkenee nopeasti jo ensimmäisten hoitoviikkojen aikana. Ne, joilla tuberkuloosi on muualla kuin keuhkoissa, eivät tartuta sitä edelleen. Tuberkuloosia sairastavat pienet lapset eivät tartuta melkein koskaan. Tuberkuloosi ei tartu vaatteista tai muista esineistä. Se tarttuu myös harvoin ulkotiloissa.

Onko tuberkuloosi vaarallista?

Ellei tuberkuloosia hoideta, bakteerit voivat levitä myös muihin elimiin. Hoitamaton tuberkuloosi saattaa johtaa vakaviin vammoihin ja olla toisinaan myös hengenvaarallista. Pienillä lapsilla ja ihmisillä, joilla on heikompi immuunijärjestelmä, on erityisen suuri riski sairastua vakavasti tuberkuloosiin.

Miten tuberkuloosi parannetaan?

Tuberkuloosia hoidetaan lääkkeillä, jotka tappavat sairauden aiheuttavat bakteerit. Hoito on pitkäaikaista ja kestää useita kuukausia. On hyvin tärkeää noudattaa lääkärin määräämää hoitoa. Tiettyjä lääkkeitä on otettava tyhjiään vatsaan (usein tunti ennen aamiaista). On myös tärkeää, ettei unohda ottaa mitään

tabletteja hoidon yhteydessä. Noudata lääkärin ohjeita. Ellei hoitoa toteuteta säännöllisesti, bakteereista voi tulla vastustuskykyisiä, ja sairaudesta voi siten tulla vaikeammin parannettava. Tuberkuloosilääkkeet ovat ilmaisia, kuten myös sairaalahoitoa seuraavat hoitokäynnitkin.

Tartunnan jäljitys – mitä se merkitsee?

On erittäin tärkeää löytää tuberkuloosia sairastavat ihmiset, jotta he saisivat hoitoa, toisaalta sen vuoksi, että vähennettäisiin vammojen riskiä (katso edeltä), toisaalta sen vuoksi, että estettäisiin tartunnan leviäminen toisiin ihmisiin. Jos olet sairastunut tuberkuloosiin, sinun on sen vuoksi kerrottava, keiden lähellä olet elänyt ja keitä olet tavannut, joita olet voinut tartuttaa tai jotka ovat voineet tartuttaa sinut. Tartunnan saanut ei ole välttämättä sairastunut tuberkuloosiin.

Tuberkuloosi kuuluu tartuntasuojalain kattamiin sairauksiin – mitä se tarkoittaa?

Jos sinulla on tuberkuloosi, sinun on elettävä siten, ettei ole vaaraa siitä, että tartutat muita.

Jos sinulla joko on tuberkuloosi tai jos epäillään, että sinulla on se, sinun on noudatettava toimintaohjeita, jotka saat lääkäriltäsi:

- Jos sinulla on tarttuva tuberkuloosi,
 - voit joutua pakostakin sairaalahoitoon joksikin aikaa
 - et saa mennä töihin, kouluun tai vapaa-ajantoimintoihin, ennen kuin hoito on poistanut sinulta tartuttamisriskin ja lääkärisi sanoo, ettet enää voi tartuttaa muita.
- Sinun on tultava uusintakäynnille, jos lääkärisi sanoo, että sinun on tehtävä se.
- Jos muutat, sinun on ilmoitettava tämä lääkärillesi.
- Sinun on osallistuttava tartunnan jäljitykseen.

Jos olet saanut jonkin toimintaohjeen, joka tuntuu virheelliseltä, voit ottaa yhteyden alueesi (region) tartuntasuojalääkäriin.

Haluatko lisätietoja?

Lisätietoja tuberkuloosista on sivustoilla:

www.1177.se

www.folkhalsomyndigheten.se

Yhteystiedot (Kontaktuppgifter)

Vastaanoton nimi (*Namn på mottagningen*)

.....

Olet tavannut seuraavat henkilöt (*Du har träffat*)

..... Lääkäri (*Läkare*)

..... Sairaanhoidtaja (*Sjuksköterska*)

Vastaanoton puhelinnumero/-aika (*Telefonnummer/telefonid till mottagningen*)

.....